

Alkotmánybíróság

1535 Budapest, Pf. 773.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott,.....

(lakcím....., születési helye és ideje....., anyja neve.....)]

az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) **26. § (2) a) pontja alapján**

alkotmányjogi panasszal

fordulok a tisztelt Alkotmánybírósághoz.

Az Abtv. 26. § (2) c) pontja alapján tisztelettel kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a **munkahelyek koronavírus elleni védelméről szóló 598/2021. (X. 28.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: Rendelet) **alaptörvény-ellenességét** és az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt, figyelemmel arra, hogy a Rendelet a közvetlen hatályosulása folytán **sérti az Alaptörvény II. cikkében meghatározott emberi méltóságomat, a XVII. cikk (3) bekezdésében meghatározott, az egészségemet, biztonságomat és a méltóságomat tiszteletben tartó munkafeltételekhez való jogomat, a XX. cikk (1) bekezdésében meghatározott, testi és lelki egészséghez fűződő alapjogomat.** Az alapjogsérelem a Rendelet hatályba lépésétől, **2021. november 1-től a jelen panasz benyújtásának napjáig a Rendelet rendelkezéseinek közvetlen hatályosulása folytán folyamatosan fennáll.**

I. A TÉNYÁLLÁS

2020. november 4. napjától kezdődő hatállyal a Kormány a 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelettel a SARS-CoV-2 koronavírus járványra tekintettel Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A Kormány a veszélyhelyzetben alkalmazandó különleges jogrendben, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Katv.) 51/A. §-ban kapott felhatalmazás alapján Rendeletet alkotott, amelynek a fent hivatkozott rendelkezéseit 2021. november 1. napján léptette hatályba.

II. AZ INDÍTVÁNYOZÁSI JOGOSULTSÁG ALÁTÁMASZTÁSA

Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha az **alaptörvény-ellenes jogszabály** rendelkezésének alkalmazása vagy **hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás**, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

[Érintettség]

Tekintettel arra, hogy a Rendelet 1. § (2) bekezdése alapján foglalkoztatottnak (a továbbiakban: Foglalkoztatott) **minősülök és a munkáltatóm a munkavégzés feltételeként előírta az oltottságot. a Rendelet alaptörvény-ellenessége közvetlenül érint: a Rendelet velem szemben közvetlenül hatályosul, annak megszegése esetén az abban meghatározott és a jelen panaszban megsemmisíteni kért jogkövetkezmények alkalmazandóak. Az érintettség igazolása érdekében csatolom a munkáltatóm által kézbesített, az oltottsági feltételt elrendelő tájékoztatást.**

[Jogszabály hatályosulása folytán bekövetkezett jogsérelem]

A fent meghatározott **alapjogaim sérelmét közvetlenül a Rendelet állítja fel.** A Rendelet hatálya alatt a munkáltatók alkalmazzák az alaptörvény-ellenes jogszabályt, a jogsértést azonban nem az egyes egyedi ügyekben hozott munkáltatói döntések, hanem közvetlenül a jogszabály valósítja meg.

A jogfosztottság a Rendelet hivatkozott rendelkezéseinek hatályba lépésével közvetlenül, azonnal, bírói döntés nélkül bekövetkezett mindvégig folyamatosan fennáll.

[Nincs jogorvoslati eljárás]

A Rendelet nem egyszeri, hanem tartósan fennálló, súlyos alapjogsérelmet valósít meg, amellyel szemben az alkotmányjogi panaszon kívül nincs semmilyen jogorvoslati lehetőség.

[A jogérvényesítési határidő megtartottsága]

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 26. § (2) c) pontjában meghatározott esetben a panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet benyújtani. A Rendelet panaszolt rendelkezései 2021. november 1-jén léptek hatályba, a Rendelet hatályba lépésétől számított 180 nap 2022. május 9-én jár le, így **a jelen indítványt az alkotmányjogi panasz benyújtására rendelkezésre álló jogérvényesítési határidőn belül terjesztem elő.**

III. A PANASZ TARTALMI ALAPÚ BEFOGADHATÓSÁGÁNAK MEGALAPOZÁSA

Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság a panaszt akkor fogadja be, ha annak tárgya bírói döntést érdemben befolyásoló **alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés**. A jelen Panasz befogadhatóságát az alapjogaim sérelme alapozza meg.

IV. AZ ALAPTÖRVÉNY-ELLENESSÉG ALÁTÁMASZTÁSA

IV.1. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

A Rendelet sérti az Alaptörvény II. cikkében meghatározott emberi méltóságomat, a XVII. cikk (3) bekezdésében meghatározott, az egészségemet, biztonságomat és a méltóságomat tiszteletben tartó munkafeltételekhez való jogomat, a XX. cikk (1) bekezdésében meghatározott, testi és lelki egészséghez fűződő alapjogomat.

IV.2. A Rendelet Alaptörvény-ellenessége, a sérelmezett rendelkezés

A Rendelet az 2. § (1) pontjában meghatározott, a munkáltató által előírt feltétel teljesítésének elmulasztása esetén az alábbi jogkövetkezményt rendeli alkalmazni:

„2. § (8) Ha a foglalkoztatott a védőoltást a munkáltató által meghatározott határidőn belül nem vette fel, a foglalkoztatott

részére a munkáltató fizetés nélküli szabadságot rendelhet el, kivéve, ha a foglalkoztatott a védőoltás felvétele alól

a (4) bekezdés szerint mentesül.

(9) A munkáltató – a foglalkoztatásra irányadó jogszabálytól eltérően – a foglalkoztatott jogviszonyát felmentéssel,

illetve felmondással azonnali hatállyal megszüntetheti, ha a fizetés nélküli szabadság (8) bekezdés szerinti

elrendelésétől számítva egy év eltelt, és

a) a foglalkoztatott a védőoltás felvételét nem igazolta a munkáltató felé a (6) bekezdésben meghatározott

módon, és

b) a foglalkoztatott az (5) bekezdés szerinti orvosi szakvéleményt nem mutatja be”

Az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése szerint “[a] Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel – **sarkalatos törvényben meghatározottak szerint** – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.”

Az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az Alaptörvény 54. cikk (1)

bekezdése szerint veszélyhelyzetben „**az alapvető jogok gyakorlása – a II. és a III. cikkben, valamint a XXVIII. cikk (2)-(6) bekezdésében megállapított alapvető jogok kivételével -felfüggeszhető** vagy az I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl korlátozható.”

Az Alaptörvény fenti szabályai alapján a Kormánynak valóban lehetősége nyílik arra, hogy alapvető jogot veszélyhelyzetben az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti mértéken túl is korlátozza, vagy annak gyakorlását akár fel is függesse. Ez a lehetőség azonban nem korlátlan. Az Alaptörvény még veszélyhelyzetben sem ad teljesen szabad kezét a Kormánynak az alapvető jogok korlátozására, mivel **a korlátozásoknak ebben az esetben is meg kell felelniük az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében foglaltaknak.**

Az Alkotmánybíróság a IV/1093/2021. szám alatt egyesített alkotmányjogi panasz ügyben kimondta, hogy „Az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése ugyanakkor nem adott parttalan felhatalmazást a jogalkotónak. Önmagában abból a körülményből, hogy az Alkotmánybíróság működése különleges jogrend idején sem korlátozható [54. cikk (2) bekezdés], következik, hogy az Alaptörvény alkotmányossági kontrollt biztosít különleges jogrend idejére is. Ahogy arra a 15/2021. (V. 13.) AB határozat rámutatott: »az alkotmányozónak nem volt célja a különleges jogrendi jogalkotót felhatalmazni sem arra, hogy a veszély leküzdésével össze nem függő alapjog-korlátozást vezessen be, sem arra, hogy egyes alapjogokat jobban korlátozzon, mint amennyire a rendkívüli körülmény indokolja. A korlátlan vagy korlátozhatatlan hatalom eleve ellentétes az Alaptörvény szellemiségével, még különleges jogrend idején is.«”

Az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése csupán tovább bővíti a rendeleti úton bevezethető korlátozások tárgykörét, kiterjesztve azt az alapvető jogok körére is, de ugyanúgy, ahogy bármely más korlátozás esetén, az alapvető jogok korlátozása esetén is, a Kormánynak meg kell felelnie az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében foglaltaknak. Ebből következően **a Kormány rendeletalkotási jogkörét kijelölő alaptörvényi rendelkezések alapján veszélyhelyzetben a Kormány a valóban korlátozhatja az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdésében meghatározott, az egészséget, biztonságomat és a méltóságomat tiszteletben tartó munkafeltételekhez való jogomat és a XX. cikk (1) bekezdésében meghatározott, testi és lelki egészséghez fűződő alapjogomat rendeleti úton, de csak a sarkalatos törvényben előírt szabályok szerint.**

A veszélyhelyzetre irányadó sarkalatos törvény – a Katv. – tovább pontosítja a veszélyhelyzetben a Kormány által bevezethető, lehetséges korlátozások körét és mértékét, és **garanciális feltételeket szab** a rendeletalkotási jogkör gyakorlásához.

A Katv. 51/A. § (1) bekezdése, amely a tömeges megbetegedést okozó humánjárvánnyal összefüggő veszélyhelyzetre irányadó rendeletalkotási jogkört rögzíti, és amelyre maga a Rendelet is visszavezeti a Kormány jogalkotási hatáskörét. E szerint a Kormány „az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében kihirdetett veszélyhelyzetben – a 21-24. alcímben meghatározott rendkívüli intézkedéseken és szabályokon túl – az állampolgárok

élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.”

A Katv. 51/A. § (1) bekezdése szerinti rendkívüli jogalkotási jogkör azonban nem korlátok nélküli. A törvények alkalmazásának felfüggesztésére, a törvényi rendelkezésektől való eltérésre vagy más rendkívüli intézkedések bevezetésére (a továbbiakban együtt: Rendkívüli Intézkedés) **két garanciális feltétel** mellett van lehetőség:

- a) egyrészt, a Katv. 51/A. § (1) bekezdése szerint a Rendkívüli Intézkedést az állampolgárok életének, egészségének védelme, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében lehet csak bevezetni;
- b) másrészt, a Katv. 51/A. § (2) bekezdése szerint a Kormány a rendeletalkotási jogkörét „**a szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan** – a humánjárvány megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja.”

A rendelet szabályai a fenti feltételeknek nem felelnek meg.

Álláspontom szerint a védőoltás felvételének elmulasztásához fűzött joghátrány, azaz a Foglalkoztatott kényszerű fizetés nélküli szabadságra bocsájtásának elrendelése olyan súlyú anyagi és erkölcsi következményekkel jár, amely egyáltalán nincs arányban a pandémia visszaszorításának céljával. A kormány a Rendelettel visszaélészerűen kényszeríti a munkavállalókat a védőoltás felvételére, abból a burkolt célból, hogy az átoltottsági statisztikát növelje.

Bár a Rendelet pro forma nem teszi kötelezővé a védőoltás felvételét, az Alkotmánybíróság a IV/1093/2021. szám alatt egyesített alkotmányjogi panasz ügyben úgy foglalt állást, hogy „Az önrendelkezési jogba történő beavatkozás további formája az, ha a jogalkotó nem expressis verbis ír elő valamilyen kötelezettséget, azonban az egyén számára a döntés szabadságát látszólagossá teszi. Ilyen eset lenne az oltásokkal kapcsolatban az, ha de facto kényszerítővé tenné a jogalkotó az oltás felvételét az által, hogy az attól való tartózkodás ugyan jogszerű, annak következményei azonban olyan súlyosak, hogy az elzárkózás nem valós lehetőség (például azért, mert a jogalkotó a létszükségletek kielégítését ellehetetleníti).”

Nem vitatom, hogy a rendelkezésre álló oltások hatásosak és a gyártók által jelenleg ismert és publikált mellékhatásaik a pandémia következményeinek tükrében elhanyagolhatóak. Azt sem vitatom, hogy egyes, egyéni alapjogot korlátozó intézkedésekre a lakosság közegészségügyi védelme miatt szükség van. Azt azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az oltás

felvételét megtagadók az egészségügyi önrendelkezéssel élve alappal hivatkoznak arra a tényre, hogy a gyorsított, ún. feltételes forgalomba-hozatali engedélyezési eljárásban kifejlesztett oltóanyagok közép- és hosszú távú mellékhatásai ismeretlenek, azaz azok felvétele a rendes eljárásban kifejlesztett vakcinákhoz képest fokozott kockázatot és kevesebb biztonságot jelent. Az oltás felvételének *de facto* kötelezővé tétele a testi integritáshoz való jog korlátozását jelenti. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a testi integritáshoz való jog az általános személyiségi jog alapeleme. Ugyanakkor az emberi méltósághoz való alapjog alanyi oldalát a személyiség testi-lelki integritáshoz való jogként határozta meg. Hivatkozni kívánok a 39/2007. (VI. 20.) Alkotmánybírósági határozatra, amelyben az Alkotmánybíróság az alábbiakat mondta ki: *„Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a kötelező védőoltásokat intézményesítő és annak feltételeit meghatározó jogi szabályozás a testi integritáshoz való jog korlátozását jelenti.”* *„Az állam csak abban az esetben korlátozhatja az alapjogokat, ha a legitim célok védelme más módon nem érhető el. » [...] A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni.»*

Alkotmányossági szempontból aggályosnak és egyben alapjogsértőnek tartom továbbá, hogy a Rendelet a munkáltató diszkrecionális jogkörébe utalja annak eldöntését, hogy előírja-e az oltottsági feltételt. Az oltatlanok egészségügyi állapotán alapuló, alkotmányjogi szempontból homogén csoportján belül ugyanis hátrányt szenved az a munkáltató, akinek a munkáltatója akár visszaélésre is alapot adó, a Rendelet által megteremtett jogkörében eljárva megteremti az oltottsági feltételt azokhoz képest, akinél a munkáltató ezt nem teszi meg. További, a jogbiztonságot veszélyeztető aggályt vet fel a Rendelet azzal, hogy az érintett munkáltatói jogkört a „ha ezt szükségesnek látják az ott dolgozók biztonsága érdekében” és „az egészség megóvása érdekében, a munkahely és a munkakör sajátosságaira is figyelemmel” feltételekre alapozza, ugyanis sem a „szükségesség”, sem a „munkakör, illetve munkahely sajátossága” fogalom nem meghatározott, azoknak megállapítására pedig a munkáltatóknak sem szakmai, sem egyéb képesítése nincsen.

Összefoglalva, mivel a Rendelet a testi integritáshoz és a testi egészséghez fűződő jogomat aránytalan mértékű joghátrány kilátásba helyezésén keresztül kényszerűen korlátozza, sérül az emberi méltóságom alanyi oldala és olyan munkafeltételeket teremt, amelyek az emberi méltóságomon és az egészségemen túl veszélyeztetik a biztonságomat is.

Ezen indokok alapján álláspontom szerint a Rendelet rendelkezései aránytalanul és ésszerűtlenül korlátoznak alapjogokat, ezért Alaptörvénybe ütköznek.

V. AZ INDÍTVÁNY

A fentiekben kifejtettek alapján kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja, a 24. cikk (3) bekezdés a) pontja alapján **állapítsa meg a Rendelet alaptörvény-ellenességét és egyben azt semmisítse meg.**

Tekintettel a Rendeletben megállapított rövid határidőkre tisztelettel kérem, hogy a panaszomat soron kívüli eljárásban szíveskedjenek elbírálni.

Kelt: _____

_____
Panaszos

Előttünk, mint tanúk előtt:

Tanú neve:	Tanú neve:
Lakcíme:	Lakcíme:
Személyi igazolvány száma:	Személyi igazolvány száma:
Aláírása:	Aláírása:

Alulírott az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére,¹ valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel az alábbi

jognyilatkozatot

teszem:

Kijelentem, hogy a jelen alkotmánybírósági panasz indítványommal összefüggésben nevem nyilvánosságra hozatalához

hozzájárok / nem járlok hozzá*.

(*a megfelelő rész aláhúzendó)

Kelt:

Név:

Lakcím:

Aláírás: .....

1

Az Abtv. 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Ügyrend 36. § (2) bekezdésére és 56. § (1)–(2) bekezdéseire tekintettel az Abtv. 26–27. §-ai alapján benyújtott alkotmányjogi panaszok esetében az indítványban foglalt alkotmányossági kérelem (tehát az ügy) lényegét az Alkotmánybíróság **a honlapján közzéteszi**. Az indítványban szereplő **személyes adatokat az Alkotmánybíróság csak akkor teszi közzé, ha ahhoz az indítványozó, illetve az érintett kifejezetten hozzájárul**. Ez a pont alatt tehát az indítványozónak erről kell nyilatkoznia. Abban az esetben, ha az indítványozó nem járul hozzá a személyes adatai közzétételéhez, vagy ebben a kérdésben nem nyilatkozik, az Alkotmánybíróság az alkotmányossági kérelem lényegét ezen adatok törlése mellett teszi közzé. Az indítványozó hozzájáruló nyilatkozata esetén az Alkotmánybíróság csak az indítványozó nevét teszi közzé az ügy lényegének ismertetésekor, az indítványozó ezen túli további személyes adatait, valamint más személyek azonosítását lehetővé tevő adatokat az indítványból felismerhetetlenné teszi. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az érintett hozzájárulása nélkül nyilvánosságra hozhatja a közérdekből nyilvános adatokat, valamint a jogi képviselő nevét. Az indítványban foglalt alkotmányossági kérelem lényege – a nyilatkozat függvényében az indítványban foglalt, a személyek azonosítását lehetővé tevő adatok törlése (anonimizálás) mellett – az indítvány másolatának a közzétételével is történhet. A fentiek megfelelően vonatkoznak az eljárás során az Alkotmánybírósághoz közfeladatot ellátó szervek, illetve más személyek által megküldött véleményben, továbbá a szakértői véleményben és az Alkotmánybíróság által az ügyben hozott döntésben szereplő személyes adatokra is. Fentiek értelmében az indítványozónak az alkotmányjogi panasz benyújtásával egyidejűleg nyilatkoznia kell, hogy személyes adatai (neve) közzétételéhez hozzájárul-e. A nyilatkozat hiányában az Alkotmánybíróság azt feltételezi, hogy a indítványozó (az érintett) a személyes adatai (neve) közzétételéhez nem járult hozzá. Az ügy elintézését egyébként semmilyen módon nem befolyásolja vagy hátráltatja, ha az indítványozó ebben a kérdésben nem nyilatkozik, vagy nem járul hozzá a személyes adatai (neve) nyilvánosságra hozatalához.